

SUMARI

ÍNDIX GENERAL

ÍNDIX GENERAL	9
ÍNDIX DELS QUADRES	12
ABREVIATURES I SÍMBOLS CONVENCIONALS.	15
INTRODUCCIÓ	17
I. L'APRENTATGE DE LA NOTARIA	27
1. La formació elemental	27
<i>Organització escolar i continguts de l'ensenyament</i>	28
<i>El notari dins el sistema educatiu</i>	32
2. La formació especialitzada	36
<i>Sobre l'aprenentatge domèstic a la València del segle xv.</i>	38
<i>L'aprenentatge domèstic de la notaria</i>	41
<i>La professió d'escrivà i l'aprenentatge de la notaria: els</i> <i>escrivans de Vicent Saera (1408-1441).</i>	48
II. ELS MECANISMES INSTITUCIONALS D'ACCÉS AL NOTARIAT I D'ENQUA- DRAMENT PROFESSIONAL	65
1. L'accés al notariat	65
<i>La capacitació tècnica</i>	65
<i>L'enquadrament familiar</i>	70

2. L'ofici notarial i els poders públics: els paràmetres cronològics d'una evolució institucional	75
<i>Un problema fals: la data de fundació del Col·legi Notarial de València</i>	75
<i>De corporació d'ofici a col·legi professional</i>	78
<i>El control del reclutament i de la pràctica professional</i>	83
<i>Expansió, tancament, límits</i>	91
<i>Algunes conclusions parcials: ¿un grup professional tancat?</i>	96
<i>El Col·legi, els notaris i la ciutat</i>	99
III. L'OFICINA NOTARIAL	113
1. L'oficina notarial en l'espai urbà	113
<i>L'escrivania domèstica</i>	114
<i>Notaris itinerants i notaris viatgers</i>	119
<i>Els notaris de la Llotja</i>	123
<i>Els obradors de la plaça de les Cúries</i>	132
2. Composició i activitat de l'oficina notarial	134
<i>Notaris, connotaris i subalterns</i>	135
<i>L'activitat notarial de Vicent Saera (1400-1442)</i>	138
IV. LA CLIENTELA NOTARIAL	149
1. Activitat professional i especialització	149
2. Clients, bons clients i relacions clientelars	159
<i>La naturalesa de la relació entre el notari i el client</i>	159
<i>La complicitat (suposada) amb els poderosos</i>	169
<i>El progrés professional d'Antoni Llopis: les relacions entre el notari i la noblesa urbana</i>	175
V. EL NOTARI EN L'ADMINISTRACIÓ.	189
1. El notari buròcrata	189
2. Les oficines administratives: els mecanismes d'accés i el règim d'explotació	193

	<i>L'arrendament i l'organització material de l'escrivania de la Governació</i>	195
	<i>El condomini de les oficines públiques i la transmissió de la funció: els escrivans del justícia civil</i>	202
	<i>Adquisició, traspàs i acumulació de petites escrivanies</i>	206
	<i>Un càrrec polític de relleu: l'escrivà del Consell</i>	215
	<i>Els escrivans del mestre racional: la monarquia i el desenvolupament burocràtic en el segle xv</i>	228
VI.	LES FAMÍLIES	235
	1. La dimensió de la família	235
	<i>Família i parentela</i>	237
	<i>Amistat, companyonia i parentiu artificial</i>	243
	2. La formació de la família	246
	<i>L'assentament professional i el matrimoni</i>	246
	<i>El dot i les donacions matrimonials</i>	248
	<i>L'element socioprofessional en l'elecció del cònjuge</i>	256
	<i>L'element socioprofessional en el trànsit intergeneracio-</i> <i>nal</i>	259
	<i>La família, la professió i l'accés al medi urbà: els no-</i> <i>taris immigrants</i>	266
	3. Els models familiars	273
	<i>Les trajectòries de classe</i>	273
	<i>El punt de partida: els orígens artesans</i>	279
	<i>L'abandonament de l'artesanat</i>	281
	<i>Les aliances entre notaris</i>	282
	<i>La successió en l'ofici de pares a fills</i>	283
	<i>L'abandonament progressiu del notariat</i>	285
VII.	LA GESTIÓ DEL PATRIMONI I EL COMPORTAMENT ECONÒMIC	323
	1. La transmissió del patrimoni notarial: els llibres de notes	323
	<i>La intervenció del poder públic</i>	325

<i>La devaluació dels registres notariais i la mentalitat de conservació</i>	331
<i>El traspàs dels registres notariais: herències i compravendes</i>	335
2. L'estructura del patrimoni familiar	343
<i>L'adquisició i la gestió d'immobles urbans</i>	345
<i>Les propietats rurals</i>	350
<i>Els censos emfitèutics sobre cases i terres</i>	353
<i>La renda censal</i>	355
<i>Alguns models</i>	366
3. El comerç i la manufactura	368
CONCLUSIÓ	383
APÈNDIX DE DOCUMENTACIÓ PROSOPOGRÀFICA	393
ÍNDIX DE PERSONES I DE LLOCS	409
BIBLIOGRAFIA	433

ÍNDIX DELS QUADRES

1. Els escrivans de Vicent Saera (1408-1441)	59
2. Nombre de notaris habilitats anualment per les autoritats de la ciutat de València (1352-1452)	108
3. Majorals del Col·legi de Notaris de València (1477-1502)	109
4. Majorals del Col·legi de Notaris de València segons grups d'edat (1477-1502)	111
5. Notaris assistents a la reunió del Col·legi de Notaris de la ciutat de València celebrada el 7 d'abril de 1460	112
6. Escrivanies del carrer de la Llotja (1409-1438)	145
7. Lloguers de taules d'escrivania en el carrer de la Llotja (1423-1438).	146
8. Activitat escripturària de Vicent Saera (1401-1441).	146
9. Evolució de la presència d'escrivans a l'oficina de Vicent Saera (1408-1441)	147

10. Actes atorgats davant el notari Antoni Llopis pels membres de la família Monsoriu (1437-1445).	187
11. Comptes de l'escriванia de la Governació del regne de València acceptats pel mestre racional per a l'exercici de 1450	233
12. Dots de notaris valencians (fi s. xiv - mitjan s. xv)	288
13. Dots de notaris segons tipus quantitativus	289
14. Sogres i gendres de notaris de la ciutat de València (1388-1455)	290
15. Parents consanguinis de notaris de la ciutat de València (1388-1455)	291
16. Notaris immigrants a la ciutat de València (primera meitat del segle xv)	291
17. Família Alçamora (1415-1435)	295
18. Famílies Esteve i Tovia (1406-1435)	295
19. Família de Domènec de Molinos (1435)	296
20. Família de Bartomeu Camporelles (1412-1441)	296
21. Família Blanes (1401-1422)	297
22. Família Pasqual (1438)	298
23. Família de Martí d'Alagó (1408-1433)	299
24. Família de Joan Munyós (1414)	300
25. Família de Bernat de Montalbà (1423-1425)	300
26. Família d'Antoni Vilana (1412-1423)	301
27. Parentela Vilardell-Palau-d'Olit (1416-1442)	302
28. Família de Jaume Pons (1420-1433)	303
29. Família Despuig (1431-1437)	304
30. Família Venrell-Oller (1401-1430)	305
31. Família Gomis (1408-1445)	306
32. Família Martines (1415-1444)	307
33. Família de Jaume Soler (1410-1441)	308
34. Família d'Olit (1408-1442)	309
35. Parentela Amalrich-Gaià-Ros (1420-1439)	310
36. Famílies Saera-Pastor i Matoses (1410-1440)	311

37. Família d'Andreu Julià (1416-1425)	312
38. Família Miró (1412-1429)	312
39. Família Campos (1438-1439)	312
40. Família Roca (1404-1425)	313
41. Família Llopis (1401-1425)	313
42. Famílies Trullols i Escolà (1420-1436).	314
43. Família Costa (1400-1419)	315
44. Família Saera (1392-1434)	316
45. Família de Joan Marromà (1403-1450)	317
46. Aliança Falchs-Esteller I. Família Falchs (1407-1440)	318
47. Aliança Falchs-Esteller II. Família Esteller (1434-1439)	319
48. Família Cervera-Nicolau (1437-1461)	320
49. Família Saidia (1405-1426)	321
50. Regències acumulades pel notari Nicolau Esteve a la fi del segle xv	375
51. Notaris propietaris de cases a València (primera meitat del segle xv)	376
52. Cases: distribució per parròquies	379
53. Lloguers d'habitatges fets per notaris de València (primera meitat del segle xv).	380
54. Censals inclosos en l'herència d'Úrsula Saera (1440)	382

